

bemærkede, foreligger to Domme om dette Spørgsmaal, hvoraf navnlig den ene omhandler en Sag, hvor Forholdet var dette, at en Del af Bolværket vendte ud til Nagade eller til den gamle Nagade, medens i den anden Bolværket vendte ud til en Gade, der saavidt jeg erindrer, kaldes Brandmandsgade. Det er saaledes ved to Dommere afgjort, at Byrden af Bolværternes Bedligneholdelse paahviler de tilstøende Lodsseiere, og Spørgsmaalet er altsaa, hvorvidt det under disse Forhold vil være forsvareligt og rigtigt gjennem en Lov at fritage disse private Eiere for en Servitut, som hviler paa deres Eiendomme. De have ikke kunnet være uvidende om denne Servituts Eksistens, da de kjøbte Eiendommene, og have de været det, er det i alt Fald deres egen Skyld, thi Spørgsmaalet har for længe været konstateret i Horsens til, at de kunne paastøde nogen Uvidenhed herom. Jeg siger derfor, at det ikke forekommer mig, det kan lade sig gjøre ved Lov at kaste denne Byrde, som retlig hviler paa dem, over paa Andre og navnlig over paa Kommunen eller Havnesejnet i Horsens. Det forekommer mig ogsaa, at dette er et rent kommunalt Anliggende, og allerede af den Grund mener jeg, det ikke let lader sig ordne ved Lovbestemmelser. Lad de vedkommende Grundeiere forhandle med Byraadet eller med Havneraadet og lad dem se, om de ikke kunne komme til Rette med dem. Det ærede Medlem meddelte ganske vist, at der har været forsøgt noget Saadant; men tror det ærede Medlem ikke, at Grunden, hvorfor der ikke er kommet noget Resultat ud deraf, er den, at de vedkommende Eiere have ment, at de uden videre kunde slippe for denne Bolværksbyrde blot ved en Afgift til Havnen? Dernæst synes jeg ikke, der foreligger nogen offentlig Interesse, som kunde retfærdiggjøre en Indgriben af Lovgivningen; thi hvad den Interesse angaar, som nærmest maa siges at være den offentlige, nemlig den, at Naen ikke ved Forsømmelse fra vedkommende Bolværkeieres Side skulde blive useilbar, da er jo netop den Lovbestemmelse af 1828, som det ærede Medlem i sin Forespørgsel har nævnt, ikke blot gaaet ud fra den faktiske Tilstand, at Pligten paahviler de tilstøende Lodsseiere, men den har ogsaa givet det Offentlige — i nærværende Tilfælde Kommunen eller Havneraadet — tilstrækkelig Magt til at kunne fremtvinge Opfyldelsen deraf. Skulde der altsaa være Spørgsmaal om at komme med Lovbestemmelser i denne Henseende, vilde det ikke kunne lade sig gjøre at give saadanne Bestemmelser for Waens Bolværk i Horsens; men Sagen maatte da foreligge ganske anderledes som et almindeligt Spørgsmaal, og der maatte, synes mig, kunne paavises offentlige Interesser, som gjorde det nødvendigt for Lovgivningsmagten at træde til, hvilket jeg for mit Vedkommende ikke kan erkjende er tilfælde i nærværende

Tilfælde. Det forekommer mig heller ikke, at der selv om Spørgsmaalet virkelig forelaa mere almindeligt end det gjør, vil kunne være Tale om Lovbestemmelser, thi jeg vil sige, at den Forespørgsel, det ærede Medlem har stillet, har bevirket, at jeg nu for første Gang har havt Anledning til at henvende min Opmærksomhed paa dette Bolværk, hvoraf det vil ses, at det ikke er Noget, der ligger for paa ret mange Steder. Skulde der kunne være Spørgsmaal om Lovbestemmelser, maatte disse efter Sagens hele Stilling nærmest gaa ud paa, at de Vedkommende maatte kunne fri sig ved at overdrage Bolværkerne til vedkommende Havneseien imod at betale den Byrde, som man derved skød fra sig over paa det Offentlige, men noget Saadant vilde neppe fyldestgjøre den Hensigt, som de vedkommende Beboere i Horsens have havt ved at anmode det ærede Medlem om at stille denne Forespørgsel. Jeg kan altsaa ikke svare det ærede Medlem Andet, end at jeg ikke finder, der foreligger nogen tilstrækkelig eller retfærdiggjørende Opfordring til at paakalde Lovgivningsmagtens Medvirkning til at skaffe Lovbestemmelser i denne Retning.

Bajer: Jeg skal tillade mig at oplyse, at jeg i den Skrivelse, jeg omtalte, ligesom er bleven opfordret til at indbringe et Lovforslag, hvorved dette Forhold kunde hæves, og at den Mening, at det kunde ske paa denne Maade, var støttet af Jurister og af Folk, som have saa Meget med Sagen at gjøre, at jeg, skjøndt jeg ikke er Jurist, maatte anse det for selvsagt, at det maatte være en Dei, der kunde gaas. Jeg svarede imidlertid, at det forekom mig, at en saadan Lov maatte gjælde noget mere Almindeligt end dette særlige Tilfælde, ganske som den ærede Indenrigsminister udtalte, og det var mit Ønske her at faae at vide, hvorvidt der paa andre Steder skulde finde noget lignende Sted, men jeg kan ikke ganske indrømme Nødvigheden, naar den høitagtede Minister mente, at dette var Noget, som ikke berørte det Almenes Interesse; thi det er jo dog i det Almenes Interesse, at Servituter, som i Tidens Løb ere bleve meget trykkende, kunne afløses, og naar man har brugt alle Midler, baade mindelige Midler og Processer, og ikke har kunnet opnaa en Løsning paa denne Maade, og man tilmed støtter sig paa en Lovbestemmelse som den, jeg nævnte, nemlig den kongelige Anordning af 20de April 1737 § 4, som viser sig at være aldeles foreløbet, saa tror jeg ikke, at dette Spørgsmaal kan løses paa anden Maade end ved at tilveiebringe en Ophævelse af denne Bestemmelse eller en Forandring deraf og derhos nogle nye Bestemmelser satte i Stedet, der svare til de foreliggende Forhold, saaledes som de i Tidernes Løb have udviklet sig. Jeg skal naturligvis tage den ærede Ministers Svar under nærmere Overveielse,